

Täysistunto

Torstai 19.11.2020 klo 15.59—20.17

8. Lakialoite laiksi tuloverolain 127 a ja 127 b §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 50/2020 vp Kai Mykkänen kok

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 9. ja 16. asiasta.

Keskustelu

18.37 **Kai Mykkänen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronan jälkeisessä Suomessa yrittäjäys ja palvelut eivät nouse itsestään. Se on se iso kuva, miksi kokoomus haluaa tarttua kysymykseen siitä, että Suomessa, siinä uuden alun Suomessa koronan jälkeen, olisi nykyistä useammalla mahdollisuus hyödyntää toinen toistemme apua, siis palveluna, ostaa työtä silloin kun itse ei jaksa, ostaa työtä silloin kun oma aika on käytävissä toisella tavalla koko yhteiskunnan kannalta hyödyllisemmin.

Kokoomus haluaa, että me luomme ostovoimaa suomalaisille tuplaamalla kotitalousvähenhennyksen tason. Kokoomus haluaa, että suomalaisilla on varaa ostaa yrittäjien palveluita, että lapsiperheiden arki, ikäihmisten arki on nykyistä helpompaa.

No, täällä on tänäänkin keskusteltu kyselytunnilla siitä, onko se överi juttu, jos kotitalousvähenhennystä radikaalisti parannetaan nykyisestä, vai onko se kuitenkin enemmänkin syy siihen, että esimerkiksi Ruotsissa palvelusektori on selvästi laajempi kuin Suomessa, työllistää selvästi enemmän, satojatuhansia ihmisiä enemmän kuin Suomessa. Ruotsissa kotitalousvähenhennyksen maksimimäärä on 5 000 euroa. Meillä se on 2 400. Me ehdotamme, että se nostetaan tähän 5 000 euroon. Ruotsi on itse asiassa nostamassa sitä 7 000 euroon. Siellä kokemukset ovat olleet myönteisiä. Miksi? Jos avaan tätä hieman esimerkillä:

Jos meillä on esimerkiksi 3 500 euroa bruttona palkkaa saava, sanotaan Sanna, joka miettii, että pitäisi tehdä pintaremontti kotona mutta ei aika riitä: ruuhkavuodet. Sitten meillä on Ritva, joka tekee työkseen, haluaisi tehdä, remonttikeikkoja, tekee sitä Remontit Oy:n kautta. Onko todella nykytilanne järkevä meidän suomalaisten kannalta, kun tilanne on se, että käytännössä Sannan täytyisi tienata bruttopalkkaansa 430 euroa pystyäkseen ostamaan Ritvalta maalaustyön, josta Ritvalle jää käteen 150 euroa? Siis siihen, että Ritva tulee ja saa 150 euroa maalatessaan tai korjatessaan Sannan asuntoa, niin Sannan täytyisi käytännössä tienata bruttopalkkaansa 430 euroa, siis lähes kolminkertainen määrä siihen nähden, mitä Ritvalle jää tästä Sannan maksamasta osuudesta. Tätä on suomalainen vero-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

kiila. Jos ostat palvelun, josta se palvelun tekijä saa sataviisikymppiä, niin maksat käytännössä yli 300 euroa välissä veroja ja maksuja.

Tätä epäsuhtaa, että suomalaisella ei ole varaa ostaa toisen suomalaisen työtä, joka sitten jää ilman työtä, kun varaa tähän ei ole, sitä epäsuhtaa korjaamaan kotitalousvähennys on rakennettu, ei sitä varten, että se olisi vain joku rikkaiden lelu, vaan tästä on kysymys, että tavalliset keskipalkkaiset sannot pystyisivät remontoimaan huoneistonsa ja ritvat tekemään sitä palvelutyötä, jolle olisi kysyntää — leveämpi pohja suomalaisille työmarkkinoille.

No, onko tämä pelkästään rikkaille, sitäkö kokoomus ajaa? Meidän aloitteessamme poistetaan 100 euron omavastuu. Se mahdollistaisi sen, että pienestäkin, vaikka satasen palvelutarpeesta vuodessa saisi tämän vähennyksen, saisi 60 prosenttia vähentää yritykseltä ostamastaan palvelusta.

Vielä tärkeämpi ehdotuksemme osa on se, että kuten Ruotsissa, niin Suomessakin tuotaisiin tämä vähennys suoraan siihen ostohetkeen. Kun Sanna miettii, että onko minulla nyt varaa ostaa Ritvalta se korjaustyö, niin monasti varsinkin pienituloisemmassa päässä varmasti mietityttää se, että vaikka tästä joskus vuoden päästä saisi vähennyksen, niin voinko nyt laittaa kiinni tähän sen 430 euroa, jotta Ritva sitten lopulta saa siitä sataviisikymppiä. Mutta jos, kuten Ruotsissa, tehtäisiinkin niin, että tällaisena ennakkoverovähennyksenä tämä yritys voi heti sanoa, että minä laskutan vain puolet tämän työn arvosta, riittää, että maksat puolet työn arvosta, niin me saamme verottajalta ennakkoverovähennyksen, niin uskon, että aika paljon useampi lähtisi käyttämään palveluita. Ritvalla olisi aika monta työtuntia enemmän kuin tällä hetkellä, aika monta Ritvaa olisi töissä, jotka nyt ovat työtä vaila, ja aika moni Sanna jaksaisi ruuhkavuosiensa kanssa, ehkä jaksaisi ikäihmisenä omien vaivojensa kanssa ja niin edelleen. Miksi emme tee niin kuin Ruotsissa? Sitä me olemme jääneet ihmettelemään.

Tämä hallitushan ei yleensä tee asioita, joita kolmikanta ei kannata, mutta tässä tätäkään ongelmaa ei ole. Harvinainen teema, koska Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ovat yhdessä esittäneet tänä syksynä kotitalousvähennyksen laajentamista ja parantamista — yhdessä. Harvasta asiasta ovat yksimielisiä tänä päivänä, mutta tästä ovat. Nyt se on ihan vain hallituksesta kiinni. Saatiin viitteitä tänään, että jotain olisi tapahtumassa, mutta samalla kyllä sitten valtiovarainministerin puheet synkkenivät ja vaikeutuivat kyselytunnin edetessä, joten vielä täytyy töitä ilmeisesti tehdä, jotta paine tässä kattilassa riittävästi nousisi.

Se, mitä me täällä tänään olemme tekemässä, on nimenomaan paineen luominen sille, että yhä useampi keskituloinen Sanna pystyisi remontoimaan kotinsa, pystyisi hankkimaan palveluita, pystyisi ikäihmisenä hyödyntämään, olemaan itsenäisempi, ja toisaalta, että mahdollisimman moni Ritva pystyisi työtä tekemään ja saamaan oman taloutensa kuntoon. Laitetaan palkkarahat kiertämään Suomessa. Ei estetä sitä sillä, että maksaaksesi Ritvalle 150 euroa tarvitset itse asiassa omaa palkkaa 450 euroa. Ei siinä ole mitään järkeä. Ei se tuo Suomeen varallisuutta, että tämä verokiila estää palveluiden ostamisen.

Isossa kuvassa kysymys on todella tästä koko Suomen uudesta alusta. Täällä on äsken käsitelty yritystukien yksityiskohtia uuden yritystukipaketin osalta. Me olemme kaikki yhdessä lähteneet siitä, että konkurssit minimoidaan tänä vuonna, pyritään auttamaan yrityksiä myös tekohengittämällä, mutta emmeköhän kaikki ymmärrä myös sen, että tuet eivät korvaa liiketoimintaa. Me tarvitsisimme tässä ja nyt myös elementtejä, jotka auttavat ostamaan niitä palveluita, joita korona-aikanakin voi ostaa, ja ennen kaikkea heti, kun tilanne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

helpottuu ensi vuoden aikana, saisimme meidän palvelusektorin käyntiin, pienyrittäjät, jotka näitä ritvoja remonttihanomissa pitävät, käyntiin ennen kuin tulee raksi ruutuun yrityksen päälle.

Toivon, että hallitus kaivaisi esiin näitä asioita miettiessään myös Vesa Vihriälän kevään elvytysraportin. Me olemme liian monta kertaa kuulleet, että elvytys on tehokasta vain silloin, kun se tapahtuu valtion menoja lisäämällä. Mutta itse asiassa Vihriälän talousviisaiden raportissa lähdetään siitä, että keskipitkällä aikavälillä veroelvytys on jopa tehokkaampaa kuin menoelvytys, ja itse asiassa siinä lähdetään siitä, että sen pitäisi suunnilleen mennä fifty-fifty, ja niin se Ruotsissa menee. Jälleen kysyn: Onko, hyvä hallitus, Ruotsi tehnyt tässä väärän valinnan? Vai olisiko kuitenkin niin, että siellä on kokemusta palvelusektorin kasvattamisesta onnistuneesti, siellä on kokemusta siitä, kuinka selvästi harvempi Ritva joutuu pitkäaikaistyöttömäksi ja selvästi useampi Sanna pystyy hyödyntämään palveluita, pystyy pitämään itsensä kiinni omaa koulutustaan vastaavassa työelämässä myös ruuhkavuosien yli näiden palveluiden hyödyntämisen avulla.

Arvoisa puhemies! Todella toivon, että ensi keväänä tapahtuu se käänne, josta täällä pääministeri tänään vihjaisi, että tämä sama hallitus, joka ensi töikseen leikkasi kotitalousvähennystä ja valitettavasti teki yhä harvemmalle mahdolliseksi käyttää näitä palveluita, teki siitä käytännössä yhä useammin vain hyvin toimeentulevien mahdollisuuden käyttää palveluita, niin tämä sama hallitus toivottavasti myös ottaa opiksi siitä, mitä on nähty, ja uskaltaa ottaa opiksi, kääntää tämän kelkan, niin että kotitalousvähennys aidosti paranee ja siinä ei juututa pieniin säätöihin vaan tehdään kunnolla tämä etu hyödylliseksi keskiluokkaiselle suomalaiselle, koko väestölle, niillä ehdotuksilla, joita lakialoitteissa me esitämme ja joita tässä myös kuvasin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja edustaja Sarkomaa. — Nyt toistan sen, mitä sanoin jo äsken, eli tässä yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 9. ja 16. asiasta, jotka liittyvät samaan lakiin.

18.47 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa puhemies! Tämän päivän kyselytunti oli kyllä valonpilkahdus. Oli mainiota, että hallitus myönsi sen, että virhe tuli tehtyä, kun kotitalousvähennystä leikattiin, ja annettiin toivoa sille, että vihdoinkin edetään siinä, mitä kokoomus on esittänyt, että laajennetaan kotitalousvähennystä, uudistetaan kotitalousvähennystä niin, että mahdollisimman monella suomalaisella olisi mahdollisuus ostaa palveluita ja siten myöskin vauhdittaa työllisyyttä ja yrittäjyyttä.

Esittämäni lakialoite koskee senioreiden superkotitalousvähennystä. On hyvä ihan aluksi sanoa, että kotitalousvähennyksen käyttäjistä 40 prosenttia on eläkeläisiä, ja tuo hallituksen tekemä virhe, että leikattiin kotitalousvähennystä, osui erityisen kipeästi vanhusten kukkaraan ja arkeen ja oli itse asiassa päinvastaista, mitä hallitus on luvannut, eli on luvattu parantaa vanhusten palveluita ja helpottaa eläkeläisten toimeentuloa. Viime syksynä vastaanotin eläkeliittojen järjestön, ja he yhdessä totesivat, että kotitalousvähennyksen leikkaus pitää perua, ja he sanoivat, että senioreille pitää rakentaa korotettu kotitalousvähennys. Kaikkien puolueiden seniorit ja me kokoomuksessa haluamme kuulla senioreita. Olemme tehneet esityksen, jonka taustalla ovat Sitran laskelmat. Tuossa lakialoitteessa, jota esitän, esitetään aivan uutta kotitalousvähennystä, nykyistä parempaa kotitalousvähennystä, superkotitalousvähennystä, niin kuin me kokoomuksessa olemme sen ristineet. Siinä yli 75 vuotta täyttäneiden verovelvollisten kotitalouspalveluista saamaa verotukea

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

nostettaisiin nykyisestä 40 prosentista 70 prosenttiin, työn osuudesta verotuen enimmäismäärää esitettäisiin nostettavaksi 2 400 euroon ja nykyisestä 100 euron omavastuuosuudesta luovuttaisiin. Toki näitä lukuja voidaan sitten katsoa, kun lakia valmistellaan, mutta näiden lukujen perusteella Sitra on tehnyt oman laskelmansa, ja tämä kokonaisuus olisi kustannusneutraali.

Tuohon minun ensimmäisenä allekirjoittamaani lakialoitteeseen, joka on kokoomuksen yhteinen lakialoite, liittyy kiinteästi toimenpideoite, jossa esitetään, että kotitalouspalvelua ostavat 75 vuotta täyttäneet henkilöt, joiden ansiotuloverot eivät riitä kotitalousvähennyksen tekemiseen, oikeutettaisiin enintään 1 200 euron suoraan tukeen. Tämä on aivan uutta, ja tämä sisältyy myöskin siihen Sitran laskelmaan, että tämä kokonaisuus olisi kustannusneutraali valtiontaloudelle. Eli tällä mallilla tehtäisiin kotitalousvähennyksestä 75 vuotta täyttäneille pienituloisille suoran tuen ja verohuojennuksen yhdistelmä, ja näin tästä senioreiden superkotitalousmallista voisivat hyötyä kaikki yli 75-vuotiaat, ja tähän helpottaisi todella mittavasti senioreiden mahdollisuutta ostaa palveluita. Jos katsotaan noita lukuja, joita täällä edustaja Mykkänen ansiokkaasti esitteli omassa mainiossa lakialoitteessaan, niin senioreiden superkotitalousmallilla esimerkiksi 40 euron tuntitaksalla kotipalvelun hinta olisi 12 euroa per tunti ja hinta hallituksen mallilla olisi noin 27 euroa, eli tämä kotitalousvähennyksen laajentaminen lisäisi merkittävästi senioreiden ostovoimaa.

Kuten sanoin, tämän superkotitalousvähennyslakialoitteen taustalla on Sitran toukuussa 2015 julkaisema selvitys ja sen perusteelliset laskelmat, jotka on todellakin tehnyt Tilastokeskus, ja on tärkeää alleviivata, että tämä olisi sisäisesti kustannusneutraali. Tavoite on todellakin työllisyys-, talous- ja yrittäjyysasiat, mutta me kokoomuksessa haluamme aina myöskin katsoa ihmistä ja ihmisten hyvinvointia, ja me todella haluamme, että jokaisella seniorilla on mahdollisuus elää omannäköistä elämää. Erityisen tärkeää on se, että me tuomme uusia mahdollisuuksia senioreille, koska varsin moni omaishoitaja on jäänyt täysin ilman apua ja tukea korona-aikana. Kotihoidon asiakkaat ovat yhä vanhempia ja tarvitsevat enemmän apua, ja yhä harvempi on saanut sitä apua. Yhä useampi vanhus kotona on muistisairas ja asuu yksin ilman apua. Ja mikä tietenkin on todella valitettavaa, on se, että hallituksen tekemä hoitajamitoitusesitys oli torso, ja hallituksen omissa perusteluissakin todetaan, että se vaarantaa kotihoidon, ja mitään ratkaisua kotihoidon puolelle ei ole tullut. Me odotamme vanhuspalvelulain kokonaisuudistusta, mutta rinnalle tarvitaan useita erilaisia vaihtoehtoja, ja tämä senioreiden superkotitalousvähennys on yksi sellainen. Vanhukset tarvitsevat enemmän apua, eikä sitä saa leikata, niin kuin hallitus todellakin tekee. Me kokoomuksessa, arvoisa puhemies, haluamme turvata jokaiselle vanhukselle hyvän hoidon ja palvelut, ja tämä Sitran malli täydentäisi sekä korvaisi nykyisiä tuki- ja palvelumuotoja. Meidän mielestämme ikäihmisten kotona asumista pitää tukea niin pitkään kuin se on ikäihmisen oma tahto ja kotona asuminen on turvallista.

Se, minkä haluan tässä nostaa vahvasti esille, on se, että Sitra on laskenut — siellä on ollut mukana Verohallinnon entisiä virkamiehiä, johtavia virkamiehiä, VM:n virkamiehiä, Kuntaliitosta virkamiehiä, ja tämä asiantunteva raati on laskenut, että jos tämä superkotitalousvähennys otettaisiin käyttöön ja se todellakin siirtäisi raskaampien palveluiden käyttöä, että jos noin 14 ikäihmisen tehostetun palveluasumisen tarve siirtyisi puolella vuodella, niin jo se toisi kustannussäästöjä noin 330 miljoonaa euroa. Tämä ei ole säästökeino, mutta tämä on tapa käyttää yhteiskunnan varoja paremmin niin, että ikäihmiset saavat pa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

remmat palvelut ja sitä kautta sitten vapautuu voimavaroja tehdä jotain muuta, koska on hyvin surullista, että ihmiset eivät saa apua ja ajautuvat sen takia laitoshiitoon.

Arvoisa puhemies! On hyvä muistaa, että tätä kotitalousvähennystä voi hyödyntää kotipalvelujen ostamiseen myös omille vanhemmille ja appivanhemmille. Tämä on erittäin tärkeä asia. Tämä vähennys varmasti auttaisi myös ruuhkavuosissa ja helpottaisi monen perheen arkea, koska me suomalaiset haluamme huolehtia ikäihmisistä, omista läheisistä, vanhemmista, appivanhemmista, mutta siihen tarvitaan enemmän keinoja kuin tällä hetkellä on käytössä.

Ihan lopuksi totean sen, että tämä esitys tietenkin olisi hyvä tapa vahvistaa myöskin hyvinvointiyhteiskunnan perustaa, koska tämä vahvistaisi palveluita, yrittäjyyttä ja työllisyyttä. Ja kun täällä istunnossa nostettiin asioita, joita haluttaisiin kotitalousvähennyksen piiriin, niin sanon ihan lopuksi sen, että mielestäni siihen pitäisi lisätä kotikuntoutus. Kotitalousvähennyksellä voi remontoida talon [Puhemies koputtaa] mutta ei itseään, ja moni ikäihminen on aika heikkokuntoinen, varsinkin koronan jälkeen, kun ollaan oltu sisällä. Olisi tärkeää, [Puhemies koputtaa] että saataisiin tukea kuntoutukseen ja sitä kautta voitaisiin huolehtia omasta toimintakyvystä. Se tuo elämänlaatua.

18.55 Ville Tavio ps: Herra puhemies! Suomessa sosialistit ovat hallituksessa, kuten tiedämme, ja heidän politiikallaan työntekijöitä ja yrittäjiä kuritetaan aina vain lisää veroja korottamalla. Hallituksen tekemä kotitalousvähennyksen heikennys onkin veronkiristys. Tämä veronkiristys kohdistuu siis myös eläkeläisiin, kuten täällä on tänään puheenvuorossa todettu.

Samalla hallituksen talouspolitiikalla jatketaan julkisen sektorin tuhlailua. Sitä jatketaan velkarahalla. Rahaa riittää loputtomiin, kun kyse on esimerkiksi maahanmuuton kuluista tai liioitelluista ilmastotoimista. Valitettavasti tällä käynnissä olevalla lisäverotuksella ja verottamalla Suomi ei tästä suosta nouse.

Perussuomalaiset taas ovat suomalaisen työn ja yrittäjyyden puolella ja siten myös verojen koventamista vastaan. Aikaisemmin verovähennys on ollut mahdollinen 2 400 euroon asti, mutta hallitus on pienentänyt sen 2 250 euroon. Perussuomalaiset pitävät tätä hallituksen päätöstä huonona ja haluavat korjata sen. Perussuomalaiset esittävät myös, että kotitalousvähennyksen vähennettävää prosenttiosuutta kustannuksista nostetaan työkorvausten osalta 40 prosentista 50 prosenttiin ja palkkojen osalta 15 prosentista 20 prosenttiin.

Kotitalousvähennys on mahdollistanut monelle suomalaiselle kodin remonttien teettämisen. Vähennys on lisäksi edistänyt siivousavun käyttöä kotona, mistä voi olla vanhukseille suurta apua arjessa. Kotitalousvähennyksellä on positiivisia vaikutuksia sen piirissä olevien, erityisesti matalaa koulutustasoa vaativien alojen työllisyyteen sekä harmaan talouden torjuntaan. Kotitalousvähennys onkin hyvä esimerkki vähennysmuodosta, joka vaikuttaa myönteisesti verotulojen muodostumiseen.

18.57 Ruut Sjöblom kok: Arvoisa puhemies! Globaali pandemia on aiheuttanut perheille ja koteihin epävarmuutta ja huolta tulevasta. Nyt jos koskaan tarvitaan apua ja tukea arkeen. Kotitalousvähennys antaa monissa eri elämäntilanteissa oleville suomalaisille mahdollisuuden ostaa tarvitsemiaan palveluita.

Koronaviruksen aiheuttaman talouskriisin ja kysynnän heikentymisen vuoksi myös moni yritys on maassamme vaikeassa tilanteessa. Maksuvaikeudet ovat lisääntyneet mer-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

kittävästi, ja pandemian jatkuessa jopa yritysten suuri konkurssiaalto on todellinen uhka. Sen estämiseksi meidän on tehtävä kaikki mahdollinen. Yritysten tilanteen helpottamiseksi ja kokonaiskysynnän kasvattamiseksi tarvitaan kiireesti lisää toimia. Siksi tämä lakialoite kotitalousvähennyksen nostamiseksi on äärimmäisen tärkeä, ja eduskunnan tulisi hyväksyä se nopealla aikataululla.

Kotitalousvähennys tukee tehokkaasti palvelualojen työllisyyttä. Samalla yhä useampi suomalainen saisi mahdollisuuden käyttää erilaisia palveluita arkensa helpottamiseksi. Palveluiden kulutuksen lisääntyminen olisi hyväksi talouden elpymisen lisäksi myös elinkeinorakenteellemme ja tuottaisi maahamme lisää hyvinvointia.

Suurempi kotitalousvähennys olisi erinomainen uutinen kansalaisille, mikro- ja pienyrittäjille ja koko pk-sektorille. Pienten yritysten rooli työllistäjänä on maassamme erittäin suuri, ja se kasvaa koko ajan. Moni yrittäjä toimii kotitalousvähennyksen piiriin kuuluvilla palvelualoilla ja kärsii koronan talousvaikutuksista. Tämä lakialoite parantaisi heidän mahdollisuuksiaan harjoittaa liiketoimintaa sekä työllistää.

Kotitalousvähennyksen korottamiselle vallitsee maassamme laaja tuki. Kuvaava esimerkki tästä on SAK:n ja Elinkeinoelämän keskusliiton pääekonomistien yhteinen kannanotto, jossa molemmat keskusjärjestöt toivoivat kotitalousvähennykseen tuntuvaa korotusta. Heidän mukaansa korotuksen tulisi astua voimaan jo ensi vuoden alusta, koska suurempi kotitalousvähennys tukee talouden elpymistä ja työllisyyttä.

Toivon, että tähän laajasti kannatettuun ja toimivaksi osoitettuun keinoon tartutaan ja lakialoite etenee ja hyväksytään. Meidän on kiireesti otettava kaikki mahdolliset keinot käyttöön, että saamme helpotettua sekä perheiden arkea että yritysten tilannetta näinä vaikeina aikoina.

19.00 Matias Marttinen kok: Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Mykkänen esitteli hyvin tämän kokoomuksen vaihtoehdon vasemmistohallituksen politiikalle, joka tähän mennessä on johtanut vain siihen, että vuosi toisensa perään tämän hallituksen aikana ensinnäkin ihmisille on jäänyt omasta palkasta vähemmän käteen, se on fakta. Polttoaineverotusta on kiristetty, välillistä verotusta on kiristetty, kokonaisveroaste on noussut, ja työnteon kannustimet tavallisilla työssäkäyvillä ihmisillä ovat heikentyneet koko ajan. Voi tietysti kysyä, onko tämä perusteltu suunta. Meistä se ei taas ole. Me uskomme siihen, että työnteon tulee olla aina kannattavampaa kuin kotiin jääminen. Me uskomme siihen, että Suomen talouskasvua pitää vauhdittaa, ei hidastaa, niin kuin tämä hallitus on toiminut.

Ja, herra puhemies, tämä hallituksen päätös, mikä vuosi sitten on laitettu toimeen, että kotitalousvähennyistä on leikattu, on minusta valitettava esimerkki siitä, minkälaiseen politiikkaan tämä vasemmistohallitus uskoo. Kotitalousvähennyshän on ollut erinomainen keino tukea tätä kotimaista kysyntää, pienyrittäjien, palvelu-alayrittäjien työtilannetta, vähentää harmaata taloutta. Ja nyt siihen perustuen, arvoisa puhemies, olemme esittäneet merkittävää parannusta kotitalousvähennykseen ja erityisesti vielä sitten yli 75-vuotiaille niin sanottua superkotitalousvähennyistä, jolla haluamme tuoda sen, ja kannustaa ikäihmisiä siihen, että he voivat hankkia entistä enemmän apua, palveluita kotiin. Ja haluan erityisesti vielä mainita sieltä tämän 1 200 euron vuotuisen tuen kaikkein pienituloisimmille eläkeläisille, jotta myös he pääsevät käyttämään tätä veroetua hyödyksi — jos näin voi sanoa. Ja tämä on erityinen muutos nykytilanteeseen, sillä tällä hetkellä kaikkein pienituloisimmat eläkeläiset eivät hyödy millään tavalla tästä kotitalousvähennyksestä. [Puhemies koputtaa] Ja tämä olisi erittäin iso muutos, joka myös toisi uutta työtä monelle, monelle pien-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

yrittäjälle, ja uskon, että pelkästään se jo piristäisi meidän kotimarkkinoidemme toimintaa merkittävästi.

Herra puhemies! Loppuun totean sen, että kun katsomme Suomessa valtaapitävän vasemmistohallituksen ja Ruotsissa valtaapitävän vasemmistohallituksen toimintaa, niin ero on kuin yöllä ja päivällä. Ruotsissa demarijohtoinen hallitus on päättänyt käyttää veroelvytystä hyväkseen. Siellä on päätetty korottaa kotitalousvähennystä merkittävästi, koska siellä uskotaan, että niillä toimenpiteillä on vaikutusta työllisyyteen, siihen, miten ihmiset pääsevät töihin, miten kotimarkkinoita voidaan elvyttää. Ja oikeastaan kysymys kuuluu, miten voi olla mahdollista, että Suomessa Sanna Marinin hallitus ei näe näitä samoja hyötyjä, vaan päinvastoin verotusta kiristetään, kotitalousvähennystä leikataan ja välillisiä veroja korotetaan.

Herra puhemies! Tämä, mikä on Sanna Marinin hallituksen linja, on väärä linja, ja koomuksen vaihtoehto on uskottava vaihtoehto Suomelle. — Kiitos.

19.03 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Paljon hyviä puheenvuoroja on ollut tässä alla. Ehkä muutama huomio, mitä ei ehkä olla tässä vielä otettu huomioon:

Tällä hetkellä pk-sektorin palvelualan yrityksistä noin viidesosa on ilmoittanut, että ne ovat konkurssivaarassa seuraavan kolmen kuukauden aikana. Tästäkin syystä kotitalousvähennyksen laajennus ja korottaminen olisivat äärimmäisen tärkeitä juuri tässä ajassa.

Toinen huomio on se, että täällä ei ole paljoa puhuttu harmaasta taloudesta. Itse asiassa harmaa talous on valitettavasti nostanut päätään tässä korona-ajassa, ja senkin takia kotitalousvähennyksen nostaminen ja laajentaminen varmasti kitkisivät tätä ilmiötä, mitä varmasti nykyinenkin hallitus haluaisi kohdallaan tehdä. Eli sekin puoltaa tätä.

Ja kolmantena on itse asiassa tämä edustaja Mykkäsenkin sanoma Ruotsin esimerkki siitä, että heillähän oli jo nostettu kotitalousvähennystä ja nyt he nostavat sitä taas uudelleen, mikä indikoi sitä, että tämä on ollut äärimmäisen toimiva keino Ruotsissa auttaa näitä palvelualan yrityksiä. Sitä kautta toivoisinkin, että nykyinen hallitus syynäisi tarkkaan tämän Ruotsin esimerkin ja vetäisi siitä sitten johtopäätöksiä ja mahdollisesti tulisi mukaan tähän.

Ihan mukavia puheenvuoroja tänään kuultiin hallituksen puolelta siitä, että ehkä he tätä puoliväliriihessä katsovat uudelleen. Kun tässä nyt todellakin on EK:n ja SAK:n yhteinen kanta, niin toivottavasti hallitus ottaa tämän vakavasti.

19.05 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Tänään käsittelyssä on kokoomuksen vaihtoehtobudjettiinkin sisältyviä esityksiä. Olisi toki odottanut, että täällä olisi ollut paikalla valtiovarainministeri kuulemassa ja käymässä keskustelua tästä meidän esityksestämme. Tietysti on pitkään näyttänyt siltä, että ei hallitusta tämä asia käytännössä kiinnosta lainkaan, mutta sentään uskollinen soturi, edustaja Kiljunen, paikalle tuli. Toivottavasti viette tätä viestiä eteenpäin. [Kimmo Kiljunen: Lupaan viedä!]

Edustaja Marttinen tuossa kuvasi eroa Suomen ja Ruotsin vasemmistohallitusten välillä. Täytyy todeta, että kyllä Ruotsissa on paremmat demaritkin. On muuten myös paremmat vihreät — ja kuka olisi uskonut, että Ruotsin hallituksessa on vielä keskustakin? Siis samat puolueet, jotka ovat Suomessa, tekevät Ruotsissa täysin toisenlaista politiikkaa talouden, työllisyyden, yrittäjyyden näkökulmasta. Ei voi kuin todeta, että Ruotsissa on siis paremmat demarit, paremmat vihreät ja paremmat keskustalaisetkin.

Tämä meidän vasemmistohallituksemme ensitöikseen keskustalaisen valtiovarainministerin esittelystä päätti leikata kotitalousvähennystä. En ymmärrä, miten keskusta tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

saattoi hyväksyä, sillä heillä yhtenä kynnyskysymyksenä oli, että yrittäjyyden asemaa ei heikennetä. Mutta ensimmäisenä ja käytännössä ainoana heidän mielestään menoja vähentävänä toimenpiteenä he päättivät leikata kotitalousvähennystä.

Työllisyys, harmaa talous, monet muut asiat puoltavat kotitalousvähennystä. Se on erittäin merkittävä työllisyystekijä, yrittäjyyttä lisäävä tekijä, mutta se on ollut äärimmäisen tehokas myös harmaan talouden kitkemiseksi. Ja täytyy ihmetellä, että sosiaalidemokraatit valtaan päästyään ovat unohtaneet tämän harmaan talouden kitkemisen ja ensitöikseen leikkaavat kotitalousvähennystä.

Kokoomus ajattelee täysin toisella tavalla. Me olemme esittämässä kotitalousvähennykseen korotusta eli sitä, mitä demarit tekevät Ruotsissa. Olemme esittämässä omavastuun poistoa. Olemme esittämässä kotitalousvähennyksen laajentamista ja vielä erityisesti edustaja Sarkomaan johdolla tehdyssä toisessa esityksessä niin sanottua superkotitalousvähennystä, jota voisi sanoa myös ikäihmisten kotitalousvähennykseksi, 75 plus -kotitalousvähennykseksi — sellaiseksi kotitalousvähennykseksi, jolla ikäihmiset pystyisivät ostamaan palveluita kotiin ja asumaan tutkimustenkin mukaan pidempään omassa kodissaan.

Ja tämä kotitalousvähennys, edustaja Kiljunen, tämä kotitalousvähennys, mikä menisi sinne teidänkin — ainakin paljon puhumillenne — eläkeläisille, olisi valtiontalouden kannalta plusmerkinen toimenpide. Tämä kannattaisi, edustaja Kiljunen, tehdä jo sen takia, että se vahvistaisi meidän valtiomme julkista taloutta, sillä ihmiset pystyisivät asumaan pidempään omissa kodeissaan. Ja vielä me teemme, arvoisa edustaja Kiljunen, esityksen, että kaikista pienimmällä eläkkeellä toimeentulleille tulisi oma 1 200 euron tukensa tähän kotitalousvähennykseen niin, että kaikista pienituloisimmatkin eläkeläiset pystyisivät tätä hyödyntämään. Eikö kuulosta järkevältä? [Kimmo Kiljunen: Ei!] Toivottavasti tulette tämän puolesta äänestämään.

Loppuun, arvoisa puhemies, muutama huomio. Me olemme valmiita laajentamaan esimerkiksi kotitalousvähennystä myös kodin ulkopuolella tapahtuvia korjaustoimia kohtaan. Se olisi hyvä, ekologinen keino. Uskon, että ainakin vihreät tähän tarttuvat. Kodinkoneita, astianpesukoneita, pyykkikoneita ja monia muita pystyttäisiin huoltamaan, eikä niitä, vähän tämän päivän tapaan, vaihdettaisi. Kuuntelin Yleltä entisen pääministerin Juha Sipilän haastattelua, jossa hän kertoi, kuinka hän nuorena miehenä sai naapurista 50 markalla pesukoneen. Siitä oli akseli poikki. Sipilä hitsasi sen, ja se toimi vielä vuosikymmenen. Sipilä muuten kertoi tehneensä ensikotiinsa puolisonsa kanssa kaikki huonekalutkin itse.

Arvoisa puhemies! Vielä kaksi huomiota. Itse olisin valmis ulottamaan vielä korotetumpaan kotitalousvähennystä energiaremontteihin, houkuttelemaan ihmisiä tekemään energiaremontteja tätä kautta. Ja sitten yksi ihan oleellinen epäkohta meidän kotitalousvähennysjärjestelmässämme on siinä, että meillä on paljon yksin asuvia ihmisiä. Kotitalousvähennyshän on itse asiassa henkilökohtainen vähennys. Eli kun samanlaisessa talossa asuu pariskunta, kaksi aikuista, niin he saavat tuplana sen, mitä saa samanlaisessa talossa asuva yksineläjä, usein leski taikka muuten yksin elävä ihminen. Minun mielestäni olisi itse asiassa aika reilua, että tämän voisi tulevaisuudessa muuttaakin kotitalouskohtaiseksi, kotikohtaiseksi, kiinteistökohtaiseksi, ja näin myös nämä yksin asuvat pystyisivät hyödyntämään samalla lailla tätä kotitalousvähennystä kuin pariskunnat. Tämä tällaisena tulevaisuuden ehdotuksena, sillä kokoomuksenkin mallia voidaan vielä kehittää tulevaisuudessakin entistä paremmaksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

Arvoisa puhemies! Olen varma, että edustaja Kiljunen tulee tätä kokoomuksen kotitalousvähennysmallia kannattamaan, sillä tämä on hyvä pienituloisille eläkeläisillekin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vaikka nimi mainittiin, niin ei sentään aloiteta debattia.

19.12 **Sari Sarkomaa kok:** Puhemies! Suomi on vaikeassa tilanteessa koronaepidemian vuoksi mutta myös siitä syystä, että monet tärkeät uudistukset ovat jääneet tekemättä. Mutta Suomi on hieno maa, tämä on mahdollisuuksia maa, me pärjäämme varmasti, jos tartumme mahdollisuuksiin.

Nyt olisi mahdollisuus aloittaa se yhteinen politiikan teko ja ryhtyä tekemään niitä tekoja, jotka tuovat lisää hyvinvointia, työtä ja yrittäjyyttä ja verotuloja, ja tämä kotitalousvähennyksen laajentaminen on yksi sellainen. Ja todellakin eläkeläisliitot ovat tätä toivoneet, ja mitä hallitus teki? Meni leikkaamaan. Toivon nyt, että hallituspuolueet korjaavat tämän virheen, niin kuin vähän tässä uumoiltiin.

Mutta kuka tästä hyötyisi? Aina on hyvä katsoa, mitä hyötyä on toimesta, miten suomalaiset tästä hyötyisivät.

Kyllähän tästä hyötyisivät, arvoisa puhemies, palvelun ostajat, jotka saisivat tukea nykyjärjestelmään verrattuna enemmän ja voisivat valita juuri sen avun ja tuen, mitä haluavat. Esimerkiksi seniorit ovat oman elämänsä asiantuntijoita, niin kuin me ihmiset yleensä olemme. On tärkeää, että saa apua juuri siihen, mitä tarvitsee.

Tästä hyötyisivät kunnat. Kun kotitalouspalvelujen käyttö lisääntyy, se vähentäisi kuntien vanhuspalvelujen kysyntää ja siirtäisi tai vähentäisi myös laitoshoidon tarvetta, ja tähän me tarvitsemme. Tämä täydentäisi ja myöskin osin korjaisi varmasti sitä kotiapua, ja tämä monta kertaa voisi olla jopa edullisempi kuin kuntien hyvin kallis kotipalvelu.

Tästä hyötyisivät palveluja myyvät yritykset ja ammattilaiset, jotka saisivat enemmän työtilaisuuksia ja pystyisivät työllistämään lisää ihmisiä, tästä tulisi työtä.

Ja kotitalouspalvelut tuotetaan ja ostetaan ihan lähellä. Tämä elvyttäisi lähitaloutta monella alueella siellä, missä ei ehkä tulisi sitä uutta työtä niinkään, niin että tämä olisi aivan mahtava mahdollisuus ihan kaikille alueille ympäri Suomea.

No, tästä hyötyisi sitten vanhusten lähipiiri, perheet, suvut. Me haluamme auttaa lähimmäisiä — aina se ei työn puolesta tai muuten ole mahdollista — niin että tämän kotitalousvähennyksen voi sitten ostaa myöskin omille vanhemmilleen tai appivanhemmilleen. Tämä edistäisi perheiden keskinäistä hyvinvointia.

Ihan lopuksi: valtio ja muut veronsaajat saisivat lisää verotuloja ja sitä kautta sitten meillä olisi voimavaroja kehittää suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa.

Ja se harmaan talouden kitkeminenhän oli sosialidemokraattien yksi keskeinen asia, kun olitte oppositiossa, ja nyt se on sitten ilmeisesti unohdettu — toivottavasti ei.

Tässä, arvoisa puhemies, asioita, minkä takia nämä aloitteet, jotka kokoomus on täällä esittänyt, kannattaisi laittaa toimeen. Ja toivon, että edustaja Kiljunen vie nämä hallitukselle. Kun teette niitä työllisyystoimia vihdoinkin, niin tässä olisi kaksi valmista kokonaisuutta, jotka voisi tuoda sitten hallituksen esityksinä, tai voisimme nämä lakialoitteet sellaisenaan viedä eteenpäin. Toivon hallituksen tukea näille esityksille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat, tätä keskustelua varten varatut 45 minuuttia täyttyvät seuraavan puheenvuoron aikana, mutta olen valmis antamaan hieman

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

jatkoaikaa, jos sitten vastavuoroisesti asiakohdista 9 ja 16, kun ne käsittelevät tätä samaa asiakokonaisuutta, voitte poistaa jo varatut puheenvuoropyyntönne, niin että pidetään tässä sitten vähän pidempi keskustelu.

19.16 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Korkean verotuksen Suomessa kotitalousvähennys on välttämätön, koska verotus nitistää ihmisiltä mahdollisuuksia ostaa palveluja ja siten vähentää työtä ja hyvinvointia. Palvelualoille tarvitaan nyt kipeästi uutta työtä ja suomalaisiin perheisiin tarvitaan arkeen helpotusta. Siksi kotitalousvähennystä pitää nostaa ja laajentaa, kuten kokoomuksen eduskuntaryhmä näissä lakialoiteissa esittää.

Korotus kotitalousvähennykseen tarvitaan, jotta Suomi saadaan liikkeelle. Haluamme, että kotitalousvähennyksen enimmäismäärä nostetaan nykyisestä 2 250 eurosta 5 000 euroon. Esitämme myös, että työkorvauksen enimmäismäärä nostetaan 60 prosenttiin ja palkkakorvauksen enimmäismäärä 40 prosenttiin. Haluamme myös poistaa 100 euron omavastuusuuden, ja lisäksi esitämme tätä superkotitalousvähennystä senioreille. Kevyemmän, kohtuullisen verotuksen maailmassa, jossa ihmiset saisivat pitää nykyistä isomman osan omasta palkastaan, ei kotitalousvähennystä vastaavasti tarvittaisi. Suomi on kuitenkin maailman kireimmin verotettuja maita, ja aivan erityinen ongelma on korkea vero-kiila.

Otetaan esimerkiksi sähköasentaja Pekka. Pekka on keskituloinen palkansaaja, jolta jää ylityöstään tienaamastaan eurosta verojen ja maksujen jälkeen käteen keskimäärin noin puolet. Jos siis Pekalle tarjotaan mahdollisuutta jäädä töihin pidemmäksi aikaa uudelle sähköasennuskeikalle, hän saanee tunnin työstä käteen noin 10 euroa. Pekan vaimo Liisa on sairaanhoitaja, jonka pitää lähteä iltavuoroon töihin. Pekan ja Liisan lapsi tarvitsisi näin ollen hoitajan, jotta Pekka voisi jatkaa asennustyötään. Vaikka yrityksen palkkalistoilla toimivalle lastenhoitajalle maksetaan pienempää tuntipalkkaa kuin Pekalle, niin silti lastenhoidon tuntilaskutuksen suuruus nousee pääkaupunkiseudulla jopa 25 euroon. Käytännössä ilman kotitalousvähennystä Pekan olisi tehtävä 2,5 tuntia töitä pystyäkseen kustantamaan lapselleen hoitajan yhdeksi tunniksi. Korotetun kotitalousvähennyksen ansiosta Pekka voisi kuitenkin vähentää lastenhoitajan veloittamasta hinnasta 60 prosenttia. Käytännössä Pekka siis saisi kotitalousvähennyksen ansiosta palkattua hoitajan vain 10 euron tuntikustannuksella tuon 25 euron sijaan. Kiilaa jää vähän jäljelle, mutta kuitenkin keskituloiselle Pekalle siis saattaisi olla tällä mallilla taloudellisesti kannattavaa jäädä tuolle asennuskeikalle — jos siis nämä kokoomuksen esittämät kotitalousvähennyksen korotukset toteutettaisiin.

Arvoisa puhemies! Valitettavasti vasemmistohallitus todella ensi töikseen leikkasi kotitalousvähennystä — vähensi sekä korvausosuutta että enimmäiskorvausmäärää. Tämä on ollut paitsi veronkorotus myös järjetöntä leikkaamista perheiden ja ikäihmisten hyvinvoinnista sekä työllisyydestä ja yrittäjyydestä. Kuten hallituspuolue RKP:n viime vaalikaudella jättämässä lakialoiteessa, jossa esitettiin kotitalousvähennyksen merkittävää korotusta, todetaan: ”Kotitalousvähennys on hyvä esimerkki vähennysmuodosta, joka vaikuttaa verotulojen muodostumiseen, edistää yrittäjyyttä ja parantaa työllisyysastetta. Aiemmat arviot ovat osoittaneet, että verotulojen väheneminen kotitalousvähennyksen vuoksi on maksanut itsensä takaisin, koska työllisyys ja näin ollen verotulot ovat kasvaneet.” No, tätä lukiessa toivoisi, että RKP siis todella olisi hallituksessa — ja hetkinen, siis RKP:hän on hallituksessa. Vad har hänt? Vart försvann Haglunds borgerliga linje?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

Arvoisa puhemies! Kotitalousvähennys olisi järkielvytystä, jota maamme palvelusektori nyt kaippaa. Antamalla ihmisten päättää enemmän omista rahoistaan puramme työn ja toimeliaisuuden esteitä. Julkisten menojen paisuttaminen ei yksistään ole talouden ja työllisyyden kannalta kestävä linja Suomelle tässä tilanteessa.

Arkinen esimerkki Pekasta kertoo kotitalousvähennyksen välttämättömyydestä. Samalla empiirinen tutkimustieto antaa tukea kotitalousvähennyksen nostamiselle, kuten muun muassa Ruotsissa nyt tiedetään. Tosiasiat tunnustava Ruotsin demarhallitus todella korottaa kotitalousvähennystä 7 000 euroon talouskriisin vuoksi. Tässä on fiksuutta. Soisi myös meidän pääministeripuolueemme ottavan länsinaapurista mallia.

19.21 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tässä on ollut hyvin painavia puheenvuoroja kokoomukselta. Kokoomuksen edustajat ovat puhuneet näin, ja edustaja Heinonen erityisesti antoi allekirjoittaneelle vahvoja epiteettejä: hallituksen uskollinen soturi ja ikäihmisten puolestapuhuja. Puhemies, nämä muotoilut tekevät allekirjoittaneen hyvin nöyräksi. Tuntuu, että on roolia enemmänkin kuin kuvittelee.

Edustaja Heinonen jatkoi myöskin, että hänen näkemyksensä mukaan Ruotsissa on paremmat sosiaalidemokraatit kuin Suomessa. Taisi olla näissä muutamissa puheenvuoroissa sama viittaus, edustaja Sarkomaankin puheenvuorossa ja Vestmanin puheenvuorossa sama viittaus. Siellä ilmeisesti on paremmat vihreät ja keskustalaisetkin, näin todettiin. Jäin vain pohtimaan sitä, löytyyköhän sieltä Ruotsista parempia Kiljusiakin kuin täältä Suomesta. Täällä meitä on kaksin kappalein, eduskunnassa ainakin, en tiedä, miten heitä on siellä. Mutta vertailut näin naapurimaiden välillä olivat mielenkiintoisia. Tuo ei varmaan liittynyt ainakaan 1970-lukuun, jolloin Olof Palme oli Ruotsin pääministeri. Oletan, että hän ei vastannut ihan samaa näkökulmaa, mihin edustaja Heinonen tässä nyt viittaa. En tiedä tästä muutoksesta mitään.

Sen sijaan pohdiskelen tätä sisältöä, kotitalousvähennystä, joka täällä tuotiin vahvasti esille, edustaja Sarkomaa toi sen vahvasti esille ja myöskin Vestman ja Heinonen. Sikäli kun on kysymys tästä harmaan talouden kitkemisestä, verotusjärjestelmän paremmasta toimivuudesta, niin epäilemättä tällä kotitalousvähennyksellä on tässä suhteessa positiivisia vaikutuksia. Se kitkee selkeästi sitä pois, tekee avoimemmaksi kotitalouksissa tapahtuvan työskentelyn, ja tämä on vastaansanomaton argumentti.

Sen sijaan jäin pohtimaan sitä suurinta ongelmaa, joka täällä kotitalousvähennyksellä on, ja se suurin ongelma on tulonjaollinen. Kotitalousvähennyksestä ei voi hyötyä, jos ei maksa veroja. Vain jos maksaa veroja, siitä voi hyötyä. Ja kun edustaja Heinonen viittasi siihen, että kaikkein pienimpiinkin nyt olisi tarkoitus tätä kotitalousvähennystä suunnata oikein vahvasti, niin kun me menemme alle 1 000:n — ja nimenomaan itse asiassa eläkeläisväestön kohdalla, joiden puolestapuhujaksi edustaja Heinonen minut luki, ja mielelläni sen koenkin näin — niin alle 1 000 euron eläkkeestä ei makseta veroja, jolloin sillä ei ole merkitystä näille kaikkein pienintä eläketuloa saaville ihmisille, ja tässä suhteessa tässä joudutaan nyt aprikoimaan, kuinka pitkälle tämän kotitalousvähennysjärjestelmän kautta ylipääntään halutaan helpottaa ikäihmisten ja muidenkin ihmisten elämää. Voi olla, että meillä on muita muotoja, kuten valtiovarainministeri täällä tänään moneen kertaan sanoi.

Näen tällä harmaan talouden kitkennän kannalta positiivisia vaikutuksia. Tämä verotuksellinen ongelma on tässä aito. Eli tämä on vähän parempaa tuloa saavien, hyvätuloisten ihmisten kannalta edullisempi järjestelmä kuin kaikkein pienimpiä tuloja saavien ihmisten kannalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat, kuten äsken sanoin, pyydän, että poistatte ne puheenvuoropyyntöne kohdista 9 ja 16, ja sitten voidaan käydä tässä kohtaa tämä asiakokonaisuus loppuun.

19.24 **Kai Mykkänen kok:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin täytyy kiittää salia tässä suhteessa, että ilmeisesti olemme perusasiasta aika samalla suunnalla, että kotitalousvähennyistä arvostetaan ja pidetään järkevänä. Toivottavasti se tulee näkymään niissä päätöksissä, joita tässä salissa ensi vuoden aikana tehdään, mieluummin tietysti jo tämän vuoden aikana.

Ensinnäkin — kun en ole varma, saako edustaja Sarkomaa, joka tämän tuntee vielä paremmin, tässä puheenvuoroa — edustaja Kiljuselle vain täsmennyksenä, että itse asiassa tämä meidän mallimme yli 75-vuotiaiden superkotitalousvähennyksestä sisältää pienituloisille eläkeläisille 1 200 euron tuen, joka siis maksettaisiin tukimuotoisena, jos ei ole verotettavia tuloja. Teknisistä syistä johtuen se ei ole mukana tämän lakialoitteen pykälissä, joka Sarkomaan nimissä on jätetty, vaan siitä on erillinen toimenpidealoite ja se on mukana meidän vaihtoehtobudjetissamme. Mutta tämä on huomioitu, kuten siinä pohjalla olevassa Sitran mallissa, johon tämä perustuu, että myös pienituloiset eläkeläiset, joilla ei ole edes verotettavaa tuloa, pääsisivät tätä kautta siihen mukaan.

Kokonaisuudessaan on hyvä, että edustaja Kiljusen puheenvuorossa tuli esille myös tämä harmaan talouden kysymys. Se on myös tärkeä syy siihen, miksi kotitalousvähennyksessä on järkeä: Väitän, että jos kotitalousvähennys poistetaan, niin itse asiassa harmaan talouden lisääntymisen kautta verotulot eivät suinkaan lisäänty samassa suhteessa. On ikään kuin koko yhteiskunnan kannalta järkevää, että tällä tavalla saatetaan laillinen työ kilpailukykyiseksi laittoman, ilman verokuitteja tehtävän työn kanssa. Siinä on edelleen vaikeuksia, mutta se on huomattavasti paremmassa hapessa, kun meillä on ollut kotitalousvähennys, ja se olisi vielä paljon kattavampaa, jos kokoomuksen aloite kotitalousvähennyksen tuplaamisesta tehtäisiin.

Hieman huolestutti se, että vaikka kyselytunnilla jo näytti varsin hyvältä, että tästä on laaja hallituksenkin tahtotila, myös pääministeri sanoi näin, niin nyt huomasimme jo, että sosiaalisessa mediassa ministeri Andersson ikään kuin peruutti ja sanoi, että tämä on hyvätuloisten etu ja jos tässä hallitus tekee muutoksia, niin täytyy sitten kiristää suurituloisten veroja tai parantaa pienituloisten perusturvaa, että he vaativat tähän tällaisen vastapainon. Haluan vain tässäkin sanoa, että nyt toivon, että tässä on malttia ja katsotaan tätä itse asiaa, onko se hyvätuloisten herkkua, jos meillä se 3 500 euroa tienaa Sanna tarvitsee ruuhkavuosiinsa remontointi- tai muuta apua ja todella joutuu käytännössä tienamaan päälle 400 euroa ostaakseen työtä, josta sen työn tekijälle, jos se ostetaan yrityksen kautta, jää lopulta 150 euroa. Onko kenenkään etu, sen enempää keskituloisen Sannan kuin remonttitoita työkseen tekevän Ritvan, että meillä on tällainen moninkertainen verokiila siinä välissä? Vai onko itse asiassa niin, että Ruotsi on hoksannut tässä — oli se sitten Ruotsin demarit tai muut — jotain sitten 70-luvun, että näin markkinataloudessa saadaan töitä mahdollisimman [Puhemies koputtaa] monelle ja köyhyys vähemmäksi. Toivottavasti tätä pohtivat muutkin kuin edustaja Kiljunen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt, arvoisat edustajat, kävi niin, että tämä asiakohta sai lisää puheenvuoropyyntöjä, mutta seuraava asiakohta 9. ei tyhjentyt. Ja kun ollaan näissä aikataulutetuissa asioissa, niin keskustelu ja asian käsittely tässä kohtaa keskey-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

tetään ja asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 19.27.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 20.17.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 8 käsittelyä. Edustaja Vestman, poissa — edustaja Sarkomaa, poissa.

Keskustelu ei jatkunut.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.